

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України
«Про внесення зміни до статті 323 Кримінального кодексу України»
*(реєстр. № 12280 від 03.12.2024 р.)**

***Анотація.** В Інформаційній довідці аналізуються питання щодо узгодження норми Кримінального кодексу України (далі – КК України), якою встановлено кримінальну відповідальність за спонукання неповнолітніх до застосування допінгу, із вимогами чинного антидопінгового законодавства в контексті пропозицій, передбачених у проекті Закону України «Про внесення зміни до статті 323 Кримінального кодексу України» (реєстр. № 12280 від 03.12.2024 року) (далі – законопроект).*

Розглядається відповідність законопроекту вимогам міжнародно-правових актів у сфері антидопінгової діяльності, Конституції України, основоположним засадам правотворчої діяльності, нормам чинного кримінального законодавства, законам України щодо запобігання та протидії застосуванню і поширенню допінгу у спорті.

За результатами дослідження виявлено ризики, які в подальшому можуть перешкоджати належній реалізації законопроекту під час правозастосовної діяльності та досягненню проголошеної в ньому мети, спрямованої на забезпечення відповідальності тренерів та інших осіб за розповсюдження заборонених у спорті речовин і методів серед малолітніх чи неповнолітніх осіб.

***Ключові слова:** Кримінальний кодекс України, кримінальна відповідальність, антидопінгове законодавство, малолітні та неповнолітні особи, спонукання до застосування допінгу, заборонені речовини і методи.*

Вступна частина.

Статтею 323 КК України передбачено кримінальну відповідальність за спонукання неповнолітніх до застосування допінгу, а також вчинення тих саме дій за певних кваліфікуючих обставин. У Примітці до цієї статті надано роз'яснення про те, що допінг, вказаний у ній, «це засоби і методи, які входять до переліку заборонених Антидопінговим кодексом Олімпійського руху».

Однак, на сьогодні зазначений у Примітці Антидопінговий кодекс Олімпійського руху від 01.01.2000 року втратив чинність після ухвалення 18.11.2005 року на 33-й сесії Генеральної конференції Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО) Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті (далі – Конвенція). У Доповненні 1 «Заборонений список – Міжнародний стандарт» до Конвенції визначено перелік речовин і методів, заборонених до застосування у спорті.

Конвенцію ратифіковано Законом України від 03.08.2006 № 68-V. Окрім того, 26.01.2022 року прийнято Закон України «Про антидопінгову діяльність у спорті» (№ 2011-IX) (далі – Закон № 2011-IX), яким надано поняття допінгу у спорті як «випадок порушення одного або кількох антидопінгових правил», установлених цим Законом.

У зв'язку з цим виникла необхідність у внесенні змін до відповідних положень статті 323 КПК України, що обумовило підготовку досліджуваного законопроекту.

Основна частина.

У законопроекті досягнення вищеназваної мети пропонується реалізувати шляхом внесення змін до статті 323 КК України та Примітки до неї. Зокрема, назву та диспозицію частини першої цієї статті «Спонування неповнолітніх до застосування допінгу» замінити на *«Спонування малолітніх чи неповнолітніх до застосування або призначення малолітнім чи неповнолітнім заборонених у спорті речовин чи методів»* тощо.

За результатами аналізу законопроекту вбачається доцільним відзначити такі ризики його положень.

Потребує корегування назва законопроекту, яка не відповідає його змісту, оскільки в ньому пропонується внести зміни не до всієї статті 323 КК України, що складається з чотирьох частин, а лише до її першої частини, яка передбачає застосування кримінального покарання за спонування неповнолітніх до застосування допінгу, а також до Примітки до цієї статті.

Водночас у частині другій статті 323 КК України передбачено також кримінальну відповідальність за спонування неповнолітніх до застосування допінгу «батьком, матір'ю, вітчимою, мачухою, опікуном чи піклувальником або особою, на яку покладено обов'язки щодо виховання потерпілого чи піклування про нього, його тренером, або повторно, або особою, яка раніше вчинила один із злочинів, передбачених статтями 314, 315, 317, 324 цього Кодексу». Тобто у ній встановлюється відповідальність окремої категорії осіб як спеціальних суб'єктів цього кримінального правопорушення, проте внесення будь-яких змін до неї не пропонується.

Таким чином, назва законопроекту не відображає предмет його правового регулювання, що, крім іншого, не відповідає вимогам статті 37 Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24.08.2023 № 3354-IX.

Установлені статтею 34 цього ж Закону вимоги щодо правової визначеності змісту нормативно-правового акта, його точності та однозначності розуміння обумовлюють необхідність внесення коректив у текст нової редакції Примітки до статті 323 КК України, запропонованої в законопроекті.

Зазначене в ній посилання на Перелік заборонених у спорті речовин чи методів, який визначається стандартом «Заборонений список», передбачено не Законом України «Про антидопінгову діяльність у спорті», як це відмічається у запропонованій редакції Примітки. Такий перелік передбачений Доповненням 1 «Заборонений список – Міжнародний стандарт» згаданої вище Міжнародної конвенції про боротьбу з допінгом у спорті. Про це безпосередньо вказується у пункті 11 частини першої статті 1 названого Закону.

Окрім того, вбачається доцільним у контексті законопроекту при визначенні таких заборонених речовин і методів врахувати й положення пункту 9 частини першої статті 1 Закону № 2011-IX, в якому поняття допінгу у спорті визначається як випадок порушення одного або кількох антидопінгових правил, у тому числі, використання, розповсюдження або спроба використання чи розповсюдження спортсменом будь-якої забороненої речовини чи забороненого методу.

Отже, вищезазначені положення досліджуваного законопроекту не повною мірою відповідають установленим Законом України «Про правотворчу діяльність» вимогам щодо повноти та правової визначеності змісту нормативно-правового акта. У подальшому це перешкоджатиме належній реалізації його норм під час правозастосовної діяльності, досягненню проголошеної мети щодо приведення положень Кримінального кодексу України до вимог чинного законодавства України стосовно спонукання малолітніх чи неповнолітніх до застосування заборонених у спорті речовин чи методів.

Висновки.

Проект Закону України «Про внесення зміни до статті 323 Кримінального кодексу України» (реєстр. № 12280 від 03.12.2024 року) має на сьогодні актуальне значення.

Водночас законопроект містить певні ризики окремих запропонованих у ньому положень, які в подальшому можуть перешкодити його належній реалізації. Вбачається, що за умов доопрацювання законопроекту з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій, усунення наявних ризиків, він відповідатиме завданню приведення положень Кримінального кодексу України до вимог чинного законодавства України щодо спонукання малолітніх чи неповнолітніх до застосування заборонених у спорті речовин чи методів.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*